

Schriftlicht

Een beter vaderland? Het hemelse!

P. Schelling

Nee, ze keken reikhalzend uit naar een beter vaderland: het hemelse. Daarom schaamt God zich er niet voor hun God genoemd te worden en heeft hij een stad voor hen gereed gemaakt.
(Hebreeën 11:16)

Een beter vaderland.

Als je er al niet naar verlangde, zou je het gaan doen in de laatste weken van dit jaar. Kijk en luister een paar keer naar de nieuwe minister-president en je ziet het helemaal voor je. ‘Wij gaan ervoor zorgen dat Nederland beter en sterker uit de crisis komt.’

Jammer dat zijn liberale fractie wel de ‘grootste’ werd, maar dan dankzij maar goed 20% van de kiezers. Want nu is hij aangewezen op de ‘gedoogsteun’ van die andere ‘heilsprofeet’ van een ‘mooier’ Nederland. Die wil zijn doel bereiken met vooral achteromkijken, terwijl hij zich in de Kamer lijkt te hebben omringd met een flink aantal lieden die qua stijl van leven en optreden wel aardig passen bij zijn eigen vaak onbeschofte grootbekkerij. Maar goed, samen spiegelen zij ons een beter vaderland voor, waar je om te beginnen in kleine cafés weer gewoon mag roken en op de snelweg 130 km mag rijden – een waarlijk wenkend perspectief... Ze hebben kennelijk geloof in hun ideaal, en dat werkt aanstekelijk. We zullen zien.

Verlangen

Een beter vaderland.

Het zijn bekende woorden, een bekende zaak voor wie het Woord van de levende God kent. We zitten ermee in het hart van het indrukwekkende Hebreeën 11. Dat hoofdstuk dat zo prachtig getuigt van de kracht van het geloof tegenover gelovigen die onder druk staan en in de put zitten. Geloof, daarop komt het aan, vertrouwen dat God meent wat Hij zegt en doet wat Hij belooft. Zeker nu Hij in het laatst tot ons gesproken heeft in zijn Zoon (1:2). Want geloof legt de grondslag voor alles wat je hoopt en overtuigt je van de waarheid van wat je niet ziet (11:1).

Met dit geloof gingen ze de toekomst in. Abel met zijn eerbiedige offer (vs. 4) tot en met Rachab met haar eerbiedige gastvrijheid (vs. 31), en wie en wat er allemaal nog aan toe te voegen valt (vs. 32v). Met extra aandacht voor de levensgang van de aartsvaders (vs. 8-22). Bij hen speelde zo nadrukkelijk dat thema van het verlangen naar een beter vaderland. De oudste trok naar het land dat hem beloofd was, maar dat hem nog niet toebehoorde (vs. 9). Samen met zijn zoon en kleinzoon woonde hij in tenten, terwijl hij uitzag naar de stad van God (vs. 10). En intussen ontplooiden zich de andere component van ‘de belofte’: de stammoeder, van jongs af onvruchtbaar en ook overigens niet meer in de bloei van haar leven, schonk haar man, ook al krachteloos geworden, het begin van een ontelbaar volk (vs. 11v). Hun energie? Het geloof.

Dat laatste hoogtepunt is voor de schrijver aanleiding om even pas op de plaats te maken (vs. 13-16). Wat gebeurt er toch in die levens? Ze zeiden van zichzelf dat ze op aarde vreemdelingen en gasten waren – Jakob nog tegen Farao: ‘Honderddertig jaar heb ik nu op aarde rondgezworven(!)’ (Gen. 47:9). Ze zagen maar een glimp van wat hun was beloofd en

moesten het daarmee doen toen ze hun moede hoofd neerlegden (vs. 13). Vreemdelingen en gasten – ze voelden zich blijkbaar op doorreis naar een echt vaderland (vs. 14). En dan niet het vaderland waar ze uit kwamen, want dan waren ze wel teruggekeerd (vs. 15). Het was geen heimwee dat hen dreef, nee, gelovig en reikhalzend verlangen naar een beter vaderland (vs. 16).

Geloof

Prachtig, dat woord ‘reikhalzend’. Je rekt de hals om dichterbij het doel, het ideaal te komen. Dat kost energie. En de krachtbron daarvoor is het geloof. Denk je dat leven van die oud- en aartsvaders maar eens in, die heiligen ons voorgedaan (Liedboek 103), die Godsgetuigen en strijders van weleer (Kerkboek 119). Wat bezielde hun?

Geloof. Een emotie? Ja, dat ook natuurlijk. We proberen ons eens even in te leven in die levens. Het kan niet anders – als we onze westerse ziel verplaatsen in hun oosterse van meer dan 3000 jaar geleden –, het kan niet anders of ze hebben tranen gelaten om het lijden en de spanningen van hun vreemdelingschap. Tranen ook van heimwee naar de (veilige?) rust van het vaderland dat ze om Godswil hadden moeten verlaten. En dan overwonnen ze de emotionele spanning van dit verdriet ook weer diep vanbinnen door de vrede die alle verstand te boven gaat. De zoon bijvoorbeeld was er eerder dan het land. En met haar zoon aan de borst zegt Sara: ‘We noemen hem Jitschaak, “Lachertje”, want God heeft gemaakt dat ik lachen kan en iedereen lacht met mij mee’ (Gen. 21:6). Sterker nog: Abraham kijkt met zijn jongen in de armen diep de toekomst in, zodat zijn zoon Christus later zeggen kan: ‘Abraham verheugde zich op mijn komst, en toen hij die meemaakte was hij blij’ (Joh. 8:56). Nee, geloof kan niet zonder emotie en gevoel. Die zijn een onmisbaar element in het vertrouwen, dat geloof toch is.

Maar geloof is vertrouwen *en* weten in hun onverbreekelijke samenhang (HC zd. 7). Zoals gevoel en verstand ook samengaan. Het vertrouwen in de belofte is geen vluchtige stemming, maar is ergens op gebaseerd. Geloof is *grond* van hoop, *bewijs* van het ongeziene. Weten, kennis is een even onmisbare component van geloof als voelen en emotie. En dan geen kennen van de werkelijkheid van het beloofde, het vaderland, want daar vingen ze maar een glimp van op. Nee, geloof is het kennen en dus vertrouwen van de Belover. Geloof is Hem door dik en dun, in goede en kwade dagen, erkennen in de absolute betrouwbaarheid van wat Hij zegt en doet, doet en zegt. En die erkenning merkt God op, met liefde en vreugde.

Band

Ja inderdaad, deze onvoorwaardelijke geloofsovergave aan Hem maakt bij God iets los. Hij beantwoordt de liefde en het vertrouwen dat daaruit spreekt, met erkenning van zijn kant. Erkenning namelijk dat Hij bij hen hoort en zij bij Hem. ‘Hij schaamt zich er niet voor hun God te worden genoemd.’

Om iets van de gevoeligheid van die uitdrukking te begrijpen kijken we even naar het tegenovergestelde. Zoals Christus ze ook bij elkaar zette: ‘Iedereen die Mij zal erkennen bij de mensen, zal ook Ik erkennen bij mijn Vader in de hemel. Maar wie Mij verloochent bij de mensen, zal ook Ik verloochenen bij mijn Vader in de hemel’ (Mat. 10:32v). Dat laatste, verloochenen, dat deed Petrus: ‘Nee, [vloek], ik hoor daar niet bij en ik ken die man (= vent) niet’ (Mat. 26:74). En als je je dan in het laatste oordeel op Hem beroept, kijkt de Vader zijn Zoon aan met een vragende blik, maar die zegt: ‘Nee, die ken Ik niet’, met alle gevolgen van dien (Mat. 7:21v). Of letterlijk, met het werkwoord ‘schamen’: ‘Wie zich tegenover de trouweloze en zondige mensen van deze tijd schaamt voor mij en mijn woorden, zal merken

dat de Mensenzoon zich ook voor hem schaamt [bij zijn wederkomst]' (Mar. 8:38). Dat is de ernst van het tegenovergestelde.

Welnu, de Zoon had het van geen vreemde, zo blijkt in onze tekst. Ook de Vader geneert Zich niet om zijn naam te (laten) verbinden aan wie Hem erkennen en vertrouwen, en hun leven en hun toekomst(verwachting) aan Hem verbinden. 'Ik wil christen heten en zijn, want ik hoor bij Hem en bij zijn Woord, en Hij bij mij.' En andersom: God is trots op Job, zijn kind, en laat dat Satan goed blijken: Hij springt voor hem (en voor zijn eigen werk in hem) in de bres als Satan de diepte en de wederkerigheid van de relatie in twijfel trekt – 'Geen wonder dat hij bij U wil horen, als U hem zo zegent...' (vgl. Job 1:8-12 en verder).

Daar ligt de diepste drijfveer van het geloof van onze broeders en zusters van toen en van ons nu: in het weten en vertrouwen en voelen en beleven van een diepe en onverwoestbare band tussen Vader en zijn kind. En dat is de krachtigste drijfveer van het reikhalzend verlangen naar morgen, naar het betere vaderland.

Beter

Naar het *betere* vaderland.

Die band tussen Vader en zijn kind zet de winst van het betere vaderland en het verlangen daarnaar in een bijzonder licht.

Natuurlijk is in de situatie van de aartsvaders het rustig en veilig wonen in een stad – zoals ze gewend waren geweest! – veruit te verkiezen boven het rusteloze en onveilige 'rondzwerven' (Jacob tegen Farao!) in een tentenkamp. Het is niet voor niets dat die stad zo'n rol speelt in dit gedeelte (vs. 10, 16; vgl. ook 13:14). God toont zijn hartelijke verbondenheid met zijn mensen ook in het geschenk van die stad – Hij heeft haar al klaar (vs. 16) en Hij hoeft haar alleen maar aan het einde der tijden te laten neerdalen uit de hemel (Op. 21:2v), de stad voor Abraham en de zijnen en voor alle volken en stammen, talen en naties.

Het betere van dat vaderland is de rust en de veiligheid. Alle zonde en tekort, moeite en pijn zullen voorbij zijn. Het ongeschonden leven van het paradijs zal hervat kunnen worden, in nog nooit vertoonde vervulling en volmaaktheid. Wat zullen wij daarvan genieten!

En verder is er de wereldomspannende ruimte van die stad. De hele wereld, met al haar gevarieerde populatie, kan er een plaats in vinden, al de miljoenen die Abrahams kinderen in het geloof zijn. Daar kan eindelijk werkelijkheid worden de terugkeer van de schepping naar haar Schepper – 'De hele aarde keert dan tot Hem weer' (Ps. 22:13ber.). Wat zullen wij daar verbaasd bij staan!

Maar ten diepste is dat betere van dit vaderland dat het Vader-land is. Hij maakte die stad en gaat haar aan ons geven om de familieband te vieren en te beleven in de diepe emotie van de liefde. Deze Vaderstad is de feestzaal voor de nooit eindigende bruiloft van de Bruidegom en zijn Bruid. Is er beter en feestelijker denkbaar? Bij de gedachte wordt een mens al emotioneel.

Uitzicht

Een beter vaderland.

Even terug naar het begin. Natuurlijk houden we van ons Nederlandse vaderland. En het ideaal om de problemen en spanningen van dat land aan te pakken en op te lossen, kunnen we best delen met een enthousiaste minister-president. Of zijn liberale weg ons zo veel goeds zal brengen, is vraag twee. Zeker nu die gegijzeld wordt door de kortzichtige, conservatief-nationalistische visie van zijn gedogers. Maar goed, we zijn bereid met een open blik de weg van de Haagse aanpak te gaan, en, voor zover ontplooid, te blijven volgen.

Maar intussen zijn we intens dankbaar voor ons burgerschap van het koninkrijk der hemelen. Want het leven daarin heeft *nu al* hemelse allure en biedt hemels uitzicht. Het eerste, omdat we door de Geest in dat hemelse klimaat leven in de heerlijke, koesterende gemeenschap met de Vader en zijn Zoon. En het tweede omdat de stad van de toekomst klaarstaat om aan ons te worden getoond en gegeven.

Dat is een perspectief dat, om het maar modern huiselijk te zeggen, Mark en Geert ons in de verste verte niet kunnen bieden, en wat we ook van de *dritte im Bunde*, Maxime, maar niet moeten verwachten.

Nee, dat hemelse perspectief geeft de burger echt moed, een jaar uit, een jaar in. Geloofsmoed!